

I, PER QUÈ NO ESCRIURE UN CONTE NOSALTRES MATEIXOS?

“Açò si que no!”, és la resposta més freqüent quan feim aquesta proposta a un grup d’educadors amb els quals treballem les possibilitats comunicatives que ens ofereix el conte.

Us asseveració que, val a dir-ho, pot trobar-se recolzada, i ben recolzada, en alguns fonaments:

**Associació
Diocesana
d’Ecoltisme
Menorca**

Juny 1996

- “No m’ en sortiré!”, ja que mai no he estat una persona que brillés justament per la meua capacitat creativa. A mi, si m’ ho doneu preparat, encara!
- “És massa complicat!”, afirmem, mentre quedem atrapats en la xarxa enlluernadora dels contes que coneixem de les edicions que n’ hem tingut a les nostres mans i davant dels nostres ulls.
- “Només em faltaria açò!”. Prou que em va costar decidir-me a fer de cap, i cada vegada em demanen més. Si dubtava de la meua vocació, estic ben convençut/da de no posseir la vocació literària.
- “Quina vergonya!”. em sortirà un nyap i no aconseguiré sinó que els al.lots i al.lotes del grup encara es riguin més de mi. Si ja em costa explicar-los, i només jo sé la vergonya que pas, quina no en serà si, a més, resulta que no té cap garantia d’ èxit!.

I podríem completar la relació amb aquelles excuses i justificacions que us han vingut al cap només llegir l’interrogant que encapçala aquests apunts.

El que és indispensable

Però si ens ho mirem sense suspicàcies, amb ganes, fàcilment ens adonarem que no es necessiten gaires “condicions” per a inventar-se un conte.

En primer lloc, caldrà *tenir clar el que volem comunicar*. Sempre que ens comuniquem amb els altres és per transmetre algun missatge o fer saltar alguna qüestió que faciliti l’aportació del grup, o per aportar algun fet sobre

el qual puguem compartir les nostres reflexions, vivències, inquietuds, neguits...

En segon lloc, ens pot ser profitós sobre alguns dels *elements que poden atreure* l'atenció dels al.lots i al.lotes del grup amb què treballem. I açò no és demanar cap impossible. Més bé seria molt estrany que, després de temps de compartir amb ells i d'haver tingut diverses trobades, no coneguessim cap d'aquests elements. Especialment si sabem no perdre'ns pels viaranyes de cercar els més efectistes o aquells que siguin els "més importants", i sabem moure'ns, senzillament, en el pla de les seves vivències.

També hem de tenir molt clar que quan "feim aquest conte" no ens presentem a cap premi *literari* -la qual cosa no vol dir que haguem de despreciar la redacció ni la narració-, sinó que simplement volem aportar un element que ens faciliti la intercomunicació.

Per tot açò, és necessari perdre la por, ja que bé podem assegurar que, davant un conte, els al.lots i al.lotes queden més corpesos per la història o l'aventura que no per la qualitat de la narració. No hi ha cap remei millor que

vèncer la por per fer-ne la prova.

Un camí que hi pot ajudar

Sens dubte podem parlar d'algunes "tècniques" que ens ajudaran a l'hora d'iniciar-nos en la redacció o "invenció" dels

contes. Gianni Rodari, en el seu llibre **Gramàtica de la fantasia**, en suggereix algunes. Aquí justament us en proposem una.

Els passos que caldria fer, per exemple, serien aquests:

1. Proposem una paraula, que no ha de tenir necessàriament relació amb el que volem comunicar. Com a exemple, partim de la paraula NADAL.
2. El segon pas consisteix a escriure les cinc paraules que espontàniament, ens suggereix cadascuna de les lletres que configuren la paraula proposada. Imaginem-nos que surten. Núvol, Armari, Dia, Amic i Llençol.
3. Mirem de construir una frase amb aquestes cinc paraules, tenint en compte que com menys n'hi haguem d'afegir millor. Podria ser, per exemple: Un dia, un llençol va sortir d'un armari per fer-se amic d'un núvol.
4. Precisem el missatge que volem comunicar: Amb motiu de Nadal -la paraula que ha desencadenat l'exercici-, parlarem de l'amistat. Ens caldrà tenir present què volem dir de l'amistat amb motiu de Nadal. Així, podem considerar com l'amistat ens ajuda a valorar-nos, malgrat els límits que podem considerar com l'amistat ens ajuda a valorar-nos, malgrat els límits que podem tenir. Els límits no són elements a retreure -i on amagar-nos-, sinó possibilitats a partir de les quals descobrir "el gust de viure".
5. Ara ens toca construir una història en la qual es faci palesa la frase que hem escrit al punt número 3:

“Una vegada, dins l'armari d'una casa hi havia un llençol que estava ple de pedaços, perquè ja havia servit durant molt de temps.

Dins l'armari, la por s'havia anat apoderant d'ell, perquè cada vegada que n'obrien les portes sentia els comentaris que feien dient que ja no servia per a res i que el millor seria llençar-lo d'una vegada. Els llençols, però, també tenen els seus sentiments, i ell no s'acabava de creure que ja no servia per a res.

Si encara no l'havien llençat a les escombraries és perquè sempre hi havia algú que deia: "Encara

pot servir per tancar els mobles el dia que ens decidim pintar". Sense oblidar que els infants també suggerien: "Podrà servir per a disfressar-nos".

En honor de la veritat, és necessari de tant en tant, quan els pares eren capaços de jugar amb els seus fills, ran de l'armari, i es posaven a encertar endevinalles, tard o d'hora sortia aquella d'"un llençol apedaçat que punta d'agulla no ha tocat. Què és?", i el llençol s'omplia de joia quan sentia la resposta correcta: "El cel amb núvols!".

Així va ser com li va anar naixent la idea de fugir de l'armari per anar-se a trobar amb aquell cel estrany que intuïa que podia arribar a ser el seu amic.

Un dia que la mare de la casa havia anat a obrir l'armari per treure'n les garlandes per decorar un arbre que el pare havia comprat, el llençol va aprofitar l'avinentesa d'una trucada al telèfon per fugir cel amunt.

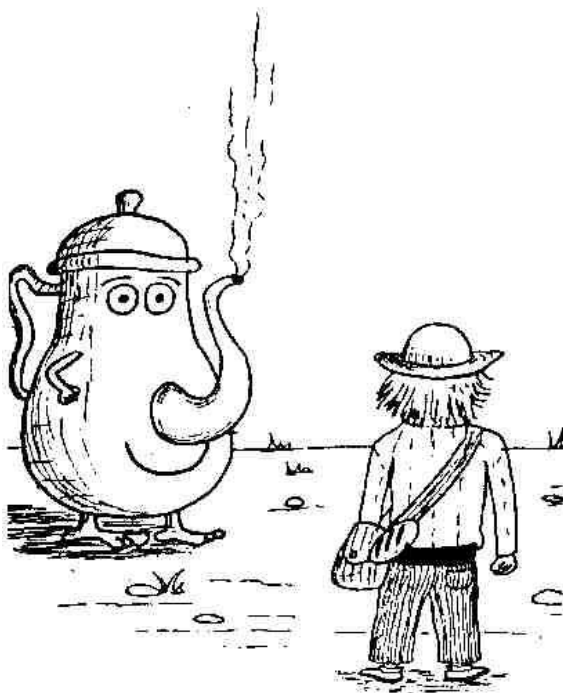
I a dalt de tot, el cel li va explicar com els homes són molt estranys: de vegades estan molt contents quan al cel no hi ha

cap núvol, i en altres ocasions es queixen perquè no plou o perquè no neva... i per a açò, naturalment, fa falta que hi hagi núvols. Aquests t'ho explicaran millor -li va dir- i tot seguit li'n va presentar un que estava molt revingut.

No els costà gaire de fer-se amics, i el núvol li va explicar que s'estava preparant per a la nit del 24 de Desembre: "Ja ho sé que quan les persones volen sortir d'excursió s'enfaden si jo o els meus germans som al cel, però també sé que si no hi som per Nadal i no ens deixem caure en forma de volves de neu, els sembla que no és tan Nadal".

I en arribar el dia senyalat, tant el núvol com el llençol van caure al mateix indret, i mentre uns infants xalaven d'allò més fent un gran ninot de neu, el vell de sota el pont s'abrigava amb aquell llençol que, com un cel ple de núvols, havia anat a caure, qui sap com, just als seus peus.

Tan aviat com va tornar el bon temps, la neu, ja fosa per la calor, retornava al cel en forma de núvol. I el llençol...? Com que el vell ja no el necessitava, s'enlairà també cel amunt, on passava dissimulat entremig dels núvols i podia compartir amb el seu amic. Si més no, es trobava en un espai obert i sense aquella fortor de neftalina dels

armaris tancats que li feia tanta al·lèrgia.

Açò si, sempre que algú el necessitava per aixoplugar les seves mancances, el llençol baixava suaument, i quan no, servia perquè els infants somniessin: "Mira un núvol de cantons rectes, amb petits núvols rectes a dins!"

6.- I encara podriem anar més enllà. Un cop perfilada la història podem ampliar-la en els aspectes que més volguem destacar. Sense tornar a redactar-la, suggerim uns elements possibles:

- Què ha fet el llençol, abans de quedar arraconat a l'armari?
- Com són les diferents persones que viuen a la casa on hi ha l'armari?
- Quines actituds diverses prenen davant el llençol vell?
- Quines experiències passades explica el núvol al llençol?
- I del infants que fan el ninot de neu?
-

Continua semblant-nos difícil?

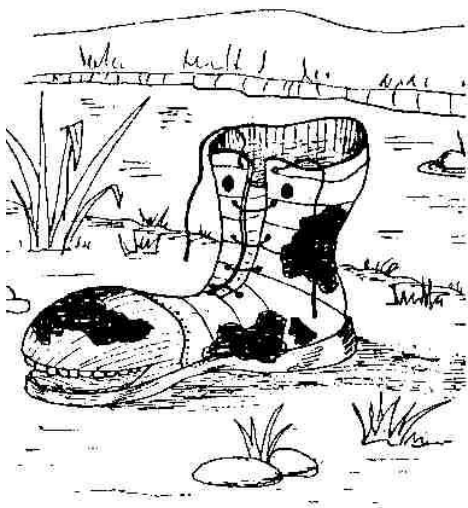
Si ens encaparutam, com tantes vegades feim, possiblement respondrem afirmativament, però per poc que ens deixem arrossegar per a la "màgia" del conte, ens caldrà reconèixer que "inventar-nos-en un" és més a l'abast del que ens pensàvem.

I aquest no és l'únic camí possible. També podem recórrer a "desplegar" el simbolisme que està amagat en molts d'objectes, gestos, actituds.. com, per exemple, la pinya, l'espelma, l'aigua... donar-nos les mans, els dits (assenyalen, imposen silenci...), etc.

Els propis infants us acabaran de convèncer

I tant! Feu-ne una prova. Us asseguro que els infants us sorprendran amb la seva capacitat imaginativa i amb la manera com troben el desllorigador per crear una història que

a nosaltres ens semblava que no tenien sortida. En fer-ho, no sols expressaran els seus sentiments i les seves valoracions, sinó que, a més, ben segur que s'ho passaran la mar de bé.

Joan Busquets i Prat
Extret de "Fit a Fit"

Els dibuixos són de "Quaderns de folklore"
"Recull de contes" nº 25